

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 1

1-) Bu bölümde kişinin kendi nefesine yönelttiği temel uyarı hangi kötü eğilimler üzerinedir? (10 kelime)

Kendini beğenme,

2-) Küçük bir çekirdek ve kuru bir dal örneği, insanın hangi yanlışını fark ettirmek için kullanılır? (12 kelime)

Ortaya çıkan nimetleri

3-) Burada insanın nimetlerle ilişkisi nasıl değerlendirilir? (14 kelime)

İnsan nimetin sahibi

4-) Nimet karşısında yanlış tavır ile doğru tavır arasındaki temel fark nedir? (10 kelime)

Yanlış tavır

5-) Metne göre insana yakışan toplumsal tavır hangisidir? (7 kelime)

Şöhret

6-) Metinde insanın kendine layık görülen sosyal ve manevi tavrı nedir? (10 kelime)

Gösteriş ve

7-) Metne göre nefis, kendine verilen nimetleri sahiplenince hangi yanlışla düşer? (9 kelime)

Kendine ait

8-) Kişinin kendini seçilmiş sayıp bundan bir üstünlük payı çıkarması neden doğru görülmez? (14 kelime)

Çünkü verilenler faziletinden

9-) Metinde önce verilmiş olmanın gerekçesi olarak hangi üç hâl öne çıkarılır? (8 kelime)

Yoksunluk, ihtiyaç

10-) İnsanlar arasında öne çıkmanın fazilet sayılmamasının sebebi nedir? (10 kelime)

Bunun, bazen

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 2

1-) Parçada önce hangi insanî zaafı hedef alınarak bir iç muhasebe yapılır? (9 kelime)

Kibir, övölme

2-) Meyve veren şeylerle onların görünen sebepleri arasındaki ilişki neden örnek gösterilir? (11 kelime)

Görünen sebebin

3-) İnsanın “ben yaptım” demesi metne göre neden sorunludur? (10 kelime)

Çünkü kendisine

4-) Nankörlük nimete karşı nasıl bir sonuç doğurur? (7 kelime)

Nimeti

5-) Kişinin asıl görevi olarak hangi ibadet ahlâkı öne çıkarılır? (4 kelime)

Şükür

6-) Nefis ve tabiatın yaratılışındaki perde olma görevi neye hizmet eder? (14 kelime)

Görünüşte kusurlu gibi

7-) Metne göre bazı çirkinliklerin nefis ve tabiata verilmesi hangi inanç esasını güçlendirir? (10 kelime)

Allah'ın kusur

8-) Güzelliğe muhatap olmanın, insanı otomatik olarak değerli kılmadığı nasıl açıklanır? (12 kelime)

Kişi o güzelliği

9-) “Bana verilen güzellik beni üstün yapar” düşüncesine karşı nasıl bir cevap verilir? (11 kelime)

Verilen nimetin

10-) Bir kimseye nimetlerin önce verilmesi onun değeri hakkında kesin olarak neyi göstermez? (7 kelime)

Üstün

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 3

1-) Parçanın başındaki uyarıcı üslup, nefse hangi konuda bir ders vermeyi amaçlar? (9 kelime)
Nimetler sebebiyle

2-) Çekirdek ve dal örnekleri, sebeplerin gerçek payı hakkında hangi sonucu düşündürür? (12 kelime)
Sebeplerin görünürde yer

3-) Parçada insanın iradesi, onu neden daha dikkatli olmaya mecbur kılar? (8 kelime)
Çünkü yanlış

4-) Nimetin kıymetini düşüren davranışlardan ikisini söyleyiniz. (4 kelime)
Kibirlenmek

5-) Bu parçada insan ne bakımdan tabiata benzetilir? (17 kelime)
İkisi de iyiliğin gerçek

6-) Hayırdan gelen güzelliği iyi karşılamamaları nasıl bir sonuca yol açar? (5 kelime)
Kötülüğe

7-) Nefsin kendi sınırını aşması hangi ağır yanıla benzetilir? (6 kelime)
Yaratıcıyla

8-) Perde olma görevi tersine çevrilince hangi sapma ortaya çıkar? (11 kelime)
Kişi eksikliği

9-) Güzel bir şeye aracılık etmek ile o güzelliğin sahibi olmak arasındaki fark nedir? (12 kelime)
Aracılık eden sadece

10-) Nefisperestlik ile tabiatperestliğin ortak yanlış noktası nedir? (12 kelime)
Her ikisi de

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 4

1-) Metinde nefsin hangi tutkuları özellikle tehlikeli görölüyor? (12 kelime)

Kendiyle övünme, ün

2-) Küçük bir sebebin büyük sonuçları sahiplenmesi neden akla uygun bulunmaz? (12 kelime)

Çünkü ortaya çıkan

3-) Metne göre insan neden sürekli övgüye değil, daha çok eleştiriye açık olmalıdır? (13 kelime)

Çünkü nimetleri yanlış

4-) Kişinin kendi nefesine karşı övgü yerine hangi iki manevi tavrı benimsemesi istenir? (5 kelime)

Bağışlanma

5-) Nefis ile tabiatın “fail” değil de başka bir konumda gösterilmesi neyi ifade eder? (12 kelime)

Onların asıl yapan

6-) Metinde “perde” benzetmesinin kullanılmasının sebebi nedir? (11 kelime)

Görünürdeki kusur

7-) Hayrı gerektiği gibi karşılayamamak neden önemlidir? (8 kelime)

Çünkü bu

8-) Metne göre kişi, kabiliyetsizliği yüzünden hayrı bozduğu halde kendini ne sanma tehlikesine düşer? (8 kelime)

Sanki yaratıcı

9-) “Seçilmiş olmak” burada hangi açıdan yeniden yorumlanıyor? (11 kelime)

Üstünlük işareti

10-) Bu parçanın ana mesajı bir cümleyle nasıl özetlenebilir? (12 kelime)

İnsan, kendindeki nimetleri

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 5

1-) Bu metinde nefse hangi konuda hesap soruluyor? (11 kelime)

Nimetler üzerinden

2-) Meyve-sebep benzetmesi insanın kendini değerlendirmesinde hangi ölçüyü verir? (12 kelime)

Kendisini nimetin üreticisi

3-) Metne göre kişiye en çok yakışan hâl şöhet aramak mı, yoksa tevazu ve mahcubiyet mi? (3 kelime)

4-) İnsanın görevi bakımından öne çıkarılan iki doğru tutum hangileridir? (6 kelime)

Şükür

5-) Nefis ve tabiatın ortak yönü hangi cümleyle açıklanabilir? (13 kelime)

İkisi de iyiliği

6-) Nefis ve tabiatın kötülükle ilişkisinde aktif üretici mi, yoksa uygun zemin olma mı öne çıkar? (5 kelime)

Uygun

7-) Çirkin görünen yönlerin onlara nispet edilmesi hangi hikmete bağlanır? (10 kelime)

Allah'ın her

8-) Metne göre insanın en ciddi hatalarından biri neden nimeti temellük etmektir? (11 kelime)

Çünkü kendisine

9-) Metnin sonunda nefisperest ve tabiatperest kimseler hangi iki ağır sıfatla nitelenir? (7 kelime)

Çok

10-) Bu parçadan bir genç için çıkarılacak pratik ders nedir? (10 kelime)

Başarı, yetenek

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 6

1-) Parçada nefse hitap edilirken hangi dört olumsuz hâl birlikte eleştiriliyor? (10 kelime)
Böbürlenme, ün

2-) Nimetler karşısında insana düşen doğru tavır nedir? (3 kelime)

3-) Burada gururun nimete verdiği zarar nasıl anlatılır? (8 kelime)
Gurur nimetin

4-) Kişiye uygun görülen manevi duruş, övülme isteğinden nasıl ayrılır? (12 kelime)
Övülme isteği benliği

5-) Gerçek kemalin benlikte değil de başka bir yönde olduğu nasıl ifade edilir? (10 kelime)
İnsanın olgunluğu

6-) Nefis ile tabiatın ortak görevi hangi çerçevede açıklanır? (13 kelime)
İyiliği bizzat üretmeyip

7-) “Perde” düşüncesi, ilahî kemal hakkında nasıl bir anlayış kazandırır? (13 kelime)
Görünen kusurlu yüzlerin

8-) İnsanlar içinde öne çıkmanın burada belirtilen asıl sebebi üstünlük mü, yoksa ihtiyaç ve yoksunluk mu? (10 kelime)
Asıl sebep

9-) Bu bölümde nefse verilen terbiyenin hedefi nedir? (9 kelime)
İnsanı gururdan

10-) Parçanın bütününe göre kulun doğru benlik anlayışı nasıl olmalıdır? (15 kelime)
Kendini bağımsız güç

CEVAP ANAHTARI

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Bu bölümde kişinin kendi nefisine yönelttiği temel uyarı hangi kötü eğilimler üzerinedir?
Kendini beğenme, övülmeyi sevme, şöhret isteme ve gurura kapılma üzerinedir.
- 2-) Küçük bir çekirdek ve kuru bir dal örneği, insanın hangi yanlısını fark ettirmek için kullanılır?
Ortaya çıkan nimetleri ve güzellikleri kendinden bilme yanlısını fark ettirmek için kullanılır.
- 3-) Burada insanın nimetlerle ilişkisi nasıl değerlendirilir?
İnsan nimetin sahibi değil, onu taşıyan ve ondan sorumlu olan bir kul olarak değerlendirilir.
- 4-) Nimet karşısında yanlış tavır ile doğru tavır arasındaki temel fark nedir?
Yanlış tavır kibir ve sahiplenmedir; doğru tavır şükür ve tevazudur.
- 5-) Metne göre insana yakışan toplumsal tavır hangisidir?
Şöhret peşinde koşmak değil, alçak gönüllü olmaktır.
- 6-) Metinde insanın kendine layık görülen sosyal ve manevi tavrı nedir?
Gösteriş ve övgü aramak değil; tevazu, mahcubiyet, istiğfar ve pişmanlıktır.
- 7-) Metne göre nefis, kendine verilen nimetleri sahiplenince hangi yanlışa düşer?
Kendine ait olmayanı sahiplenmiş ve haksız yere üstlenmiş olur.
- 8-) Kişinin kendini seçilmiş sayıp bundan bir üstünlük payı çıkarması neden doğru görülmez?
Çünkü verilenler faziletinden değil, daha fazla ihtiyaç içinde olmasından dolayı önce ona verilmiş olabilir.
- 9-) Metinde önce verilmiş olmanın gerekçesi olarak hangi üç hâl öne çıkarılır?
Yoksunluk, ihtiyaç ve acı çekme hâli öne çıkarılır.
- 10-) İnsanlar arasında öne çıkmanın fazilet sayılmamasının sebebi nedir?
Bunun, bazen daha çok muhtaç ve sıkıntılı olmanın sonucu olabilmesidir.

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 2 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada önce hangi insanî zaafılar hedef alınarak bir iç muhasebe yapılır?
Kibir, övölme arzusu, şöret tutkusu ve benmerkezcilik hedef alınır.
- 2-) Meyve veren şeylerle onların görünen sebepleri arasındaki ilişki neden örnek gösterilir?
Görünen sebebin sonuçları gerçekten üreten asıl güç olmadığını anlatmak için gösterilir.
- 3-) İnsanın “ben yaptım” demesi metne göre neden sorunludur?
Çünkü kendisine emanet edilen şeyi kendi malı gibi göstermiş olur.
- 4-) Nankörlük nimete karşı nasıl bir sonuç doğurur?
Nimeti boşa çıkarır ve faydasını yok eder.
- 5-) Kişinin asıl görevi olarak hangi ibadet ahlâkı öne çıkarılır?
Şükür ahlâkı öne çıkarılır.
- 6-) Nefis ve tabiatın yaratılışındaki perde olma görevi neye hizmet eder?
Görünüşte kusurlu gibi duran şeylerin onlara verilmesiyle Allah’ın kusurdan uzak olduğunu anlaşılmaya hizmet eder.
- 7-) Metne göre bazı çirkinliklerin nefis ve tabiata verilmesi hangi inanç esasını güçlendirir?
Allah’ın kusur ve eksiklikten uzak oluşunu daha iyi anlamayı güçlendirir.
- 8-) Güzelliğe muhatap olmanın, insanı otomatik olarak değerli kılmadığı nasıl açıklanır?
Kişi o güzelliği gerçekten içinde temsil etmiyorsa sadece bir geçiş yolu olur.
- 9-) “Bana verilen güzellik beni üstün yapar” düşüncesine karşı nasıl bir cevap verilir?
Verilen nimetin sana uğraması, onun kaynağı veya gerçek sahibi olduğunu göstermez.
- 10-) Bir kimseye nimetlerin önce verilmesi onun değeri hakkında kesin olarak neyi göstermez?
Üstün ve faziletli olduğunu kesin olarak göstermez.

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 3 - CEVAPLAR

- 1-) Parçanın başındaki uyarıcı üslup, nefse hangi konuda bir ders vermeyi amaçlar?
Nimetler sebebiyle kendini büyük görmemesi konusunda ders vermeyi amaçlar.
- 2-) Çekirdek ve dal örnekleri, sebeplerin gerçek payı hakkında hangi sonucu düşündürür?
Sebeplerin görünürde yer aldığı, fakat asıl nimetin onların eseri olmadığı sonucunu düşündürür.
- 3-) Parçada insanın iradesi, onu neden daha dikkatli olmaya mecbur kılar?
Çünkü yanlış tercihiyle nimetin manevi değerine zarar verebilir.
- 4-) Nimetin kıymetini düşüren davranışlardan ikisini söyleyiniz.
Kibirlenmek ve nankörlük etmek.
- 5-) Bu parçada insan ne bakımdan tabiata benzetilir?
İkisi de iyiliğin gerçek kaynağı değildir; iyiliği kabul eden, kötülüğe ise yanlış kullanımla sebep olan bir konumdadır.
- 6-) Hayırdan gelen güzelliği iyi karşılamamaları nasıl bir sonuca yol açar?
Kötülüğe ve bozulmaya sebep olurlar.
- 7-) Nefsin kendi sınırını aşması hangi ağır yanışa benzetilir?
Yaratıcıyla ortakmış gibi davranma yanlışına benzetilir.
- 8-) Perde olma görevi tersine çevrilince hangi sapma ortaya çıkar?
Kişi eksikliği kendine yüklemek yerine, iyilikte pay iddia ederek haddini aşar.
- 9-) Güzel bir şeye aracılık etmek ile o güzelliğin sahibi olmak arasındaki fark nedir?
Aracılık eden sadece geçiş noktasıdır; sahip olan ise kaynağı ve gerçek verendir.
- 10-) Nefisperestlik ile tabiatperestliğin ortak yanlış noktası nedir?
Her ikisi de asıl kaynağı görmeyip kendilerine veya sebeplere gerçek pay vermeleridir.

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Metinde nefsin hangi tutkuları özellikle tehlikeli görülüyor?

Kendiyle övünme, ün peşinde koşma ve insanların övgüsüne bağımlı olma tehlikeli görülüyor.

2-) Küçük bir sebebin büyük sonuçları sahiplenmesi neden akla uygun bulunmaz?

Çünkü ortaya çıkan büyük nimetlerin gerçek meydana getiricisi o küçük sebep değildir.

3-) Metne göre insan neden sürekli övgüye değil, daha çok eleştiriye açık olmalıdır?

Çünkü nimetleri yanlış kullanma ve onları sahiplenme eğilimi taşıdığı için kusura düşmeye yatkındır.

4-) Kişinin kendi nefesine karşı övgü yerine hangi iki manevi tavrı benimsemesi istenir?

Bağışlanma dilemek ve pişmanlık duymaktır.

5-) Nefis ile tabiatın “fail” değil de başka bir konumda gösterilmesi neyi ifade eder?

Onların asıl yapan güç olmadığını, sadece etkilenip kendilerine geleni taşıdıklarını ifade eder.

6-) Metinde “perde” benzetmesinin kullanılmasının sebebi nedir?

Görünürdeki kusur ve sertliklerin o perdeye verilmesiyle ilahî kemalin lekelenmeden anlaşılmasıdır.

7-) Hayrı gerektiği gibi karşılayamamak neden önemlidir?

Çünkü bu eksiklik, kötülüğün ortaya çıkmasına sebep olabilir.

8-) Metne göre kişi, kabiliyetsizliği yüzünden hayrı bozduğu halde kendini ne sanma tehlikesine düşer?

Sanki yaratıcı işte ortakmış gibi bir vehme düşer.

9-) “Seçilmiş olmak” burada hangi açıdan yeniden yorumlanıyor?

Üstünlük işareti olarak değil, daha fazla ihtiyaç sahibi olma açısından yorumlanıyor.

10-) Bu parçanın ana mesajı bir cümleyle nasıl özetlenebilir?

İnsan, kendindeki nimetleri sahiplenip kibirlenmemeli; aczini bilip şükür ve tevazu içinde olmalıdır.

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Bu metinde nefse hangi konuda hesap soruluyor?

Nimetler üzerinden kendine pay çıkarma ve övgü isteme konusunda hesap soruluyor.

2-) Meyve-sebep benzetmesi insanın kendini değerlendirmesinde hangi ölçüyü verir?

Kendisini nimetin üreticisi değil, ancak vesilesi ve muhatabı olarak görme ölçüsünü verir.

3-) Metne göre kişiye en çok yakışan hâl şöhret aramak mı, yoksa tevazu ve mahcubiyet mi? Tevazu ve mahcubiyettir.

4-) İnsanın görevi bakımından öne çıkarılan iki doğru tutum hangileridir?

Şükür ve Allah'ı merkeze alma tutumudur.

5-) Nefis ve tabiatın ortak yönü hangi cümleyle açıklanabilir?

İkisi de iyiliği üretmez; sadece gelen iyiliği karşılar, yanlış tavırlarıyla kötülüğe zemin hazırlayabilir.

6-) Nefis ve tabiatın kötülükle ilişkisinde aktif üretici mi, yoksa uygun zemin olma mı öne çıkar?

Uygun zemin olma öne çıkar.

7-) Çirkin görünen yönlerin onlara nispet edilmesi hangi hikmete bağlanır?

Allah'ın her türlü eksiklikten uzak tutulmasına vesile olması hikmetine bağlanır.

8-) Metne göre insanın en ciddi hatalarından biri neden nimeti temellük etmektir?

Çünkü kendisine ait olmayan ilahî ihsanı kendi malı gibi göstermiş olur.

9-) Metnin sonunda nefisperest ve tabiatperest kimseler hangi iki ağır sıfatla nitelenir?

Çok akılsız ve çok zalim olarak nitelenir.

10-) Bu parçadan bir genç için çıkarılacak pratik ders nedir?

Başarı, yetenek ve imkânlarla böbürlenmeyip onları emanet bilerek şükretmek gerekir.

11sinif 18-soz-p01-baslik-ve-birinci-nokta-nefs-i-emmareye-tedib-ve-sukur-dersi - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Parçada nefse hitap edilirken hangi dört olumsuz hâl birlikte eleştiriliyor?

Böbürlenme, ün tutkusu, övgü merakı ve kendini aşırı beğenme eleştiriliyor.

2-) Nimetler karşısında insana düşen doğru tavır nedir?

Övünmek değil, şükretmektir.

3-) Burada gururun nimete verdiği zarar nasıl anlatılır?

Gurur nimetin kıymetini eksiltir ve manevi faydasını bozar.

4-) Kişiye uygun görülen manevi duruş, övülme isteğinden nasıl ayrılır?

Övülme isteği benliği büyütür; uygun görülen duruş ise alçak gönüllülük ve pişmanlıktır.

5-) Gerçek kemalin benlikte değil de başka bir yönde olduğu nasıl ifade edilir?

İnsanın olgunluğu kendini merkeze almakta değil, Allah'ı merkeze almakta görülür.

6-) Nefis ile tabiatın ortak görevi hangi çerçevede açıklanır?

İyiliği bizzat üretmeyip onu karşılayan ve kötülüğe dönüşmesine zemin olabilen bir çerçevede açıklanır.

7-) "Perde" düşüncesi, ilahî kemal hakkında nasıl bir anlayış kazandırır?

Görünen kusurlu yüzlerin perde arkasında kalmasıyla Allah'ın kusurdan uzak olduğu daha iyi anlaşılır.

8-) İnsanlar içinde öne çıkmanın burada belirtilen asıl sebebi üstünlük mü, yoksa ihtiyaç ve yoksunluk mu?

Asıl sebep ihtiyaç, yoksunluk ve daha çok sıkıntı çekiyor olmaktır.

9-) Bu bölümde nefse verilen terbiyenin hedefi nedir?

İnsanı gururdan çıkarıp şükür, tevazu ve istiğfar yoluna yöneltmektir.

10-) Parçanın bütününe göre kulun doğru benlik anlayışı nasıl olmalıdır?

Kendini bağımsız güç sahibi saymayan, aczini bilen ve bütün nimeti Allah'tan gören bir anlayış olmalıdır.